

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

НН Архітектурно-художній інститут
Кафедра Дизайну архітектурного середовища

СИЛАБУС

освітнього компонента – ОК 8

Художнє проектування та колористика в дизайні архітектурного середовища

Освітній рівень	другий (магістерський)
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	191 Архітектура та містобудування
Освітня програма	ОПП Дизайн архітектурного середовища
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ECTS (90 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні, самостійні
Індивідуальні завдання	графічна робота
Форми підсумкового (семестрового) контролю	екзамен

Викладач (Викладачі):

Тюрікова Олена Миколаївна, к.пед. наук, доц.каф. дизайну архітектурного середовища, tulenanik@gmail.com.

В процесі вивчення освітнього компонента у здобувачів вищої освіти сформуються навички та вміння в опануванні художнього проектування архітектурного середовища, композиційне формування об'єктів та систем архітектурного середовища. Набувають знання та досвід у царині колористики в дизайні архітектурного середовища; сценарного моделювання середовищ них процесів; комплексного обладнання об'єктів та систем архітектурного середовища.

Передумови для вивчення освітнього компонента: є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: дизайн архітектурного середовища; архітектурне та архітектурно-дизайнерське проектування; архітектурна композиція; дизайн інтер'єру; ландшафтний дизайн та дизайн обладнання середовищних систем.

Програмні результати навчання:

ПРН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.

ПРН02. Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у сфері архітектури та містобудування з метою розвитку нових знань та процедур.

ПРН04. Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проектування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності.

ПРН05. Знати, розуміти та оцінювати характеристики сучасних будівельних матеріалів, виробів і технологій, враховувати їх особливості при розробці інноваційних проектних рішень

будівель і споруд, в проектах благоустрою міських і ландшафтних територій, при реконструкції та реставрації пам'яток архітектури і містобудування.

ПРН06. Забезпечувати гармонізацію об'єктів архітектури і предметного середовища, зокрема із застосуванням принципів і методів теорії дизайну архітектурного середовища.

ПРН08. Організувати роботу над комплексними архітектурно містобудівними проектами, співпрацю з замовниками та громадськістю при розробці, узгодженні і публічному обговоренні архітектурних проектів; зрозуміло доносити власні висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців.

ПРН19. Застосовувати синтез художньої та інженерної творчості в дизайні середовища: пластичні характеристики середовищних об'єктів; просторові конструкції середовищних комплексів (місто й інтер'єр); колористика в масштабі міста, середовищних комплексів і суспільних інтер'єрів; світлодизайн міського середовища та громадських інтер'єрів.

Диференційовані програмні результати навчання:

знати:

- структурні компоненти та особливості композиційного формування архітектурного середовища; значення обладнання та різних засобів дизайну в художньому проектуванні середовища; особливості художньо-дизайнерської композиції та колористики.

володіти:

- методикою художнього проектування архітектурного середовища; навиками композиційного формування архітектурного середовища; знаннями та вміннями щодо колористики в художньо-дизайнерській композиції; сценарним моделюванням середовищних процесів.

вміти:

- виокремлювати прийоми та методи художнього дизайну в різних джерелах; виконувати варіанти візуально-змістовних тем; застосовувати засоби формування середовищних вражень; здійснювати сцено-графічну інтерпретацію архітектурного середовища; виявляти комплекс професійних завдань з формування образу середовища; створювати художньо-дизайнерську композицію та художній образ архітектурного середовища.

Тематичний план

Тема 1 Особливості художньо-дизайнерської діяльності в архітектурному середовищі. Середовищний суб'єкт. Соціокультурні та психологічні основи художнього проектування. поняття «духу місцевості», «середовищної атмосфери», «емоційного знаку архітектурного середовища». Методичні особливості становлення проектного рішення в художньому проектуванні середовища. Перед проектний аналіз. Аналіз середовищної ситуації, що склалася. Генерування дизайн-ідеї та дизайн-концепції проектного рішення.

Тема 2 Понятійний апарат навчальної дисципліни. «Художнє проектування та колористика архітектурного середовища». Сутність, структура та зміст художнього проектування в ДАС. Характеристики та склад архітектурного середовища. Типологія і особливості середовищних об'єктів та систем. Інтегральні завдання художнього проектування середовища. Масштабність та рівні сприйняття середовища.

Тема 3 Реалізація середовищного підходу як драматургійного в художньо-проектній діяльності. Визначення поняття середовищної сценографії, дослідження та аналіз прийомів та методів середовищної сценографії. Сценографічний час та простір.

Тема 4 Структурно-функціональна модель середовищної сценографії. Поняття середовищного сценарію; засоби організації середовищних мізансцен; переключення уваги, управління сприйняттям. Особливості художньо-дизайнерського формування святкового середовища міста. Принципи об'ємно-просторового опанування середовища. Художній образ в архітектурному середовищі. Різновиди середовища-події, походження, оздоблення та тенденції в утворенні середовища свята. Сукупний середовищний суб'єкт, його очікування та вимоги.

Тема 5 Архетипи та міфологеми, семантика та семіотика архітектурного середовища.

Просторові та природні міфологеми та їх використання в художньому проектуванні та колористиці ДАС. Структура «художньої мови» архітектурного середовища. Архаїзми та сленг в художньому дизайні.

Тема 6 Композиція в художньому проектуванні архітектурного середовища. Композиція та цілісність сприйняття архітектурного середовища. Особливості композиційного формування архітектурного середовища. Структурні елементи художньої композиції середовища. Емоційний зміст середовища. Функціонально-художня роль обладнання та предметного наповнення архітектурного середовища. Колористичний аналіз та колористична композиція в ДАС.

Тема 7 Колористика в художньо-дизайнерській композиції Колористика предметно-просторового середовища. Феномен колористики. Колористика як засіб формоутворення. Колористична культура. колористика в діяльності дизайнера архітектурного середовища. Колористика святкових заходів. Світловий дизайн в архітектурному середовищі. Концепції сучасого світлового дизайну. Проектування світло-колористичного образу. Штучне освітлення, його вплив на емоційну складову людини.

Тема 8 Стилеутворення та стиль життя. Поняття «стиль життя» в архітектурному дизайні. Характеристика, типологія, засоби просторової реалізації. Роль речі в сталевому визначенні середовища. Типологія замовника.

Тема 9 Засоби генерування нетривіальних рішень. Застосування психологічних методів; запозичення та творча інтерпретація засобів та прийомів суміжних видів мистецтв: театральнопостановочного, експозиційного, декоративно-ужиткового, тощо. Включення до творчого арсеналу формально-композиційного підходу, «переводів» на мову середовищного дизайну напрацювання сучасного мистецтва, художніх експериментів.

Тема 10 Стилеутворення в художньому проектуванні архітектурного середовища. Поняття стилю в архітектурному дизайні, стильова визначеність середовищного утворення, компоненти та структура стилю. Стилістика, стилізація, стайлінг.

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «екзамену» за освітнім компонентом «Художнє проектування та колористика в дизайні архітектурного середовища» складає від 60 балів до 100 балів.

За освітнім компонентом передбачено виконання графічної роботи.

Графічна робота передбачена з розділів:

Розділ II. Основи середовищної сценографії.

Розділ III. Формування художнього образу об'єктів та систем архітектурного середовища. Композиція та колористика архітектурного середовища.

Розділ IV. Стильова діяльність в архітектурному дизайні.

В цих роботах розглядається певний аспект художнього дизайну архітектурного середовища.

Студенту потрібно: визначити середовищні проблеми та завдання, виокремити художньо-композиційні аспекти, сгенерувати дизайн-ідею та здійснити відбір художньо-дизайнерських засобів щодо її втілення.

Наприклад, при виконанні та реалізації середовищного підходу як драматургічного в художньо-проектної діяльності, студент узгоджує сценарій середовищних процесів у відкритому просторі або в інтер'єрі планувальною схемою. Вибудовує послідовну систему середовищних вражень.

Стилеутворення та стиль життя, студент орієнтується на певну групу користувачів архітектурного середовища (діти, літні люди, споривна молодь тощо) згідно з визначеними потребами та пріоритетами певної групи, пропонується система вимог до художнього образу середовища. На підставі системи вимог утворюється локальний стиль середовища.

Матеріали практичних робіт використовуються студентом в при виконанні графічної роботи. Можуть бути представлені в формі альбому ФАЗ, презентації, науково-дослідницької роботи.

Графічну роботу передбачено з розділу «Формування художнього образу об'єктів та

систем архітектурного середовища».

В цій роботі розглядається певний фрагмент архітектурного середовища, який потрібно гармонізувати засобами художнього дизайну.

Студенту потрібно: визначити середовищні проблеми та завдання, виокремити художньо-композиційні аспекти, сгенерувати дизайн-ідею та здійснити відбір художньо-дизайнерських засобів щодо її втілення.

Робота складається з двох частин: аналітичної та дизайнерській і виконується у вигляді експозиції в конкурсній подачі (800x600x) з пояснювальною стрічкою знизу (80).

Тематика графічних робіт може бути узгоджена з тематикою архітектурно-дизайнерського проектування.

Приблизний перелік тем для графічних робіт:

1. Засоби формування художнього образу житлового середовища (відкритих просторів, житлових інтерерів, проміжних просторів, спеціалізованих та комбінованих зон та ін.)

2. Засоби формування художнього образу різних типів архітектурного середовища (громадського, промислового, рекреаційного та ін..)

3. Засоби формування художньо-образних впливів різних типів середовища на користувачів. Адресність впливів.

4. Художня композиція архітектурного середовища.

5. Формування акцент но-домінантної структури архітектурного середовища

6. Природні фактори утворення художнього образу архітектурного середовища та ін.

Методичні рекомендації до виконання графічної роботи[3]та практичних робіт[4].

Можлива прив'язка завдань до тематики архітектурно-дизайнерського проектування

Графічні роботи представляються до іспиту у вигляді: Методичного альбому ФА2 (від 3 до 5 листів) або цілісного аркушу конкурсної подачі:800*600x, відео презентації, доповіді на студентській конференції, статті в збірник наукових праці тощо. Обов'язкове надання матеріалу в електронному вигляді.

Зміст, кількість та форма наданих матеріалів залежить від обраної теми проекту, повинна бути узгодженою з керівником.

Орієнтовний склад графічної роботи:

1. Вихідні дані існуючої середовищної ситуації. Структурно- візуальний склад.

2. Композиційний аналіз певного архітектурного середовища або фрагментів середовища.

3. Схеми сценарного моделювання середовищних процесів.

4. Варіанти композиційних пошуків. Об'ємно-просторова композиція.

5. Виявлення та відбір засобів формування емоційного знаку середовища (ескізування на основі аналізу світового досвіду). Виявлення художньо-образних тем в середовищі.

6. Композиційна схема оновленого середовища. Структурні компоненти. Акцентно-домінантний склад.

7. Видові точки з різних ракурсів. Макет.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену.

Загальна семестрова оцінка за освітнім компонентом «Художнє проектування та колористика в дизайні архітектурного середовища» є сумою балів двох складових:

1) поточного контролю протягом семестру шляхом накопичення балів: оцінювання засвоєння теоретичного (лекційного) матеріалу, виконання практичних робіт за темами та індивідуальної роботи (графічна робота) - разом 60 балів;

2) підсумкового контролю під час екзаменаційної сесії (екзамен) - кількість балів від 24 до 40 балів.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Ален де Боттон. Архітектура щастя / Ален де Боттон;. - Київ: ArtHuss, 2021. 296 с.

2. Йоганнес Іттен. Наука дизайну та форми. : Вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах / Йоганнес Іттен. - Київ: : ArtHuss, , 2021. 136 с.

Допоміжні джерела інформації

1. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Художнє проектування та колористика в дизайні архітектурного середовища» для здобувачів ступеня – доктор філософії спеціальності 191 «Архітектура та містобудування», укладачі: Тюрікова О., Недошитко О., Погорелов О., Тітінов В. Одеса, Видавництво ОДАБА. 2021, 134 с.

2. Методичні вказівки до виконання графічної роботи з навчальної дисципліни «Художнє проектування та колористика в дизайні архітектурного середовища», для магістрів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування», ОПП «Дизайн архітектурного середовища», укладачі: Тюрікова О., Недошитко О., Погорелов О., Тітінов В. Одеса, Видавництво ОДАБА. 2020, 36 с.